

**Bērnu un ģimenes lietu ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības
2006.gada sarunas
Protokols**

Rīgā 2006.gada 24.maijā

Nr.1

Piedalās:

Ainars Baštiks, bērnu un ģimenes lietu ministrs;

Laila Rieksta-Riekstiņa, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas priekšnieka p.i.;

Inga Liepa, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas valsts sekretāra vietniece;

Lita Zelča, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Projektu departamenta vecākā referente;

Noriņa Mekša, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Bāriņtiesu uzraudzības un metodiskās vadības departamenta vecākā referente;

Līvija Liepiņa, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Ārpusģimenes aprūpes departamenta direktore;

Natalja Rogaleva, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Jaunatnes lietu departamenta direktora vietniece;

Valentīna Pokule, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Padotības iestāžu nodaļas vadītāja;

Māra Bite, Bauskas pilsētas domes priekšsēdētāja vietniece, sarunu grupas vadītāja no Latvijas Pašvaldību savienības puses;

Žanna Kulakova, Daugavpils pilsētas domes Sociālo lietu pārvaldes direktore;

Helēna Soldatjonoka, Daugavpils pilsētas domes lietu pārvaldniece;

Inta Slaidiņa, Rīgas bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniece;

Inga Kimbore – Āboliņa, Rīgas domes Labklājības departamenta galvenā speciāliste;

Laura Bulmane, Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja;

Māris Narvils, Jelgavas pilsētas domes deputāts;

Elita Kresse, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece;

Silvija Šimfa, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece;

Ligita Gintere, Jaunpils pagasta padomes priekšsēdētāja;

Elfa Sloceniece, Carnikavas pagasta padomes priekšsēdētāja;

Inta Purviņa, Olaines pilsētas domes priekšsēdētāja vietniece;

Vikārijs Mihejevs, Ogres rajona padomes Izglītības pārvaldes sociālais pedagogs;

Dace Zvirbule, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece;

Ina Jurkeviča, Laucienes pagasta padomes priekšsēdētāja;

Mārīte Bogdanova, Riebiņu novada pagasttiesas priekšsēdētāja;

Berta Zelmene, Strazdes pagasta padomes priekšsēdētāja;
Silvija Brīgere, Aizkraukles novada domes jauniešu lietu speciāliste;
Brigita Dreīže, Liepājas pilsētas domes eksperte jaunatnes un NVO lietās.

Sanāksmi vada: A.Baštiks
Protokolē: N.Kastēna

Ministrs uzrunā un sveic sarunu dalībniekus.

1.Skolēnu nodarbinātība skolas vasaras brīvlaikā.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa, L.Rieksta-Riekstiņa): informē par bērnu skaitu, kas varētu tikt nodrošināti ar darbu vasarā, kā arī par to, ka iesaistīti bērni invalīdi. Jautā pašvaldību pārstāvjiem, kādi būtu priekšlikumi no viņu puses.

Latvijas Pašvaldību savienība: ierosina izmainīt tiesību normu, kas nosaka, ka drīkst strādāt tikai savā dzīvesvietā, kā arī pazemināt minimālo vecumu nodarbināšanai vasaras brīvlaikā no 15 uz 12, 13 gadiem. Lūdz izskatīt jautājumu par valsts līdzfinansējuma piešķiršanu darba – atpūtas nometnēm pašvaldībās. Tāpat nedalīt šādas nometnes pa kategorijām, bet integrēt visus bērnus kopā. Tas mazinātu arī ielas bērnu problēmu.

Ministrija: piekrīt par nepieciešamību piesaistīt valsts līdzfinansējumu darba- atpūtas nometnēm. Paskaidro, ka darba nometnēs ar bērniem neslēdz līgumus, tās nav darba tiesiskās attiecības. Tāpat atsevišķus darbus (piem., uzkopšana) var strādāt no 13 gadu vecuma.

2.Programmas izstrāde darbam ar ielas bērniem.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa, L.Rieksta-Riekstiņa): secina, ka ielas bērnu problēma ir pilsētās, mazāk laukos, un ka ir grūtu definēt, kas ir ielas bērns. Informē par Programmas ielas bērnu problēmu risināšanai izstrādes pasākumiem, iedalot ielas bērnus 3 grupās – 1)riska grupas bērni, 2)bērni uz ielas, 3)bērni, kas ir zaudējuši kontaktu ar ģimeni. Sadarbība notiek ar Ielas bērnu asociāciju, Valsts policiju, kā arī Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju. Aicina arī LPS pārstāvjus piedalīties programmas izstrādē.

Latvijas Pašvaldību savienība: uzsver, ka šis jautājums ir cieši saistīts ar bērnu nodarbinātību vasaras brīvlaikā, jo liela daļa bērnu tieši vasarā kļūst par riska grupu. Tāpat svarīga loma ir sociālajiem pedagogiem, kurus pašlaik finansē pašvaldības, tāpēc ne katra pašvaldība skolā var nodrošināt sociālo pedagogu. Informē, ka Sociālo pedagogu asociācijas pārstāvjiem š.g. 30.maijā

ir tikšanās ar izglītības un zinātnes ministri B.Rivžu, lai apspriestu jautājumu par sociālo pedagogu darba apmaksas finansēšanu no valsts budžeta.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa, L.Rieksta-Riekstiņa): informē, ka ministrija atbalsta šo jautājumu, vairākkārt ir notikušas sarunas ar Izglītības un zinātnes ministriju, kā arī šis punkts ir iekļauts rīcības plānā koncepcijas „Valsts ģimenes politika” īstenošanai 2004. – 2013.gadam. Šajā jautājumā nav atbalsta no IZM puses, jo IZM uzskata, ka sociālais pedagogs atbilst pašvaldības darbinieka statusam un nav tieši saistāms ar vispārējās izglītības iestādēs ieteicamajiem štata darbinieku amatiem.

3. - 6.Valsts programmas bērna un ģimenes stāvokļa uzlabošanai 2006.gadam projekti un atbalsts jauniešu lietās.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa, L.Zelča): informē par Valsts programmas plānotajiem pasākumiem 2006.gadā – tiek turpināta bērnu rotaļu un attīstības centru veidošana, kā arī ģimenes atbalsta centru un rotaļu laukumu veidošana, turpinās arī sabiedrības informēšanas programma „Palīdzi bērnam izaugt!”. Jaunumi – Samierināšanas (mediācijas) pilotprojekts, pilotprojekts ģimeniskas vides veidošanai bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādēs, kā arī jauniešu iemaņu attīstīšana projektu izstrādē un jauniešu projektu atbalsts „Jaunietis savai pašvaldībai!” (ministrija finansē 5 jauniešu izstrādātus projektus).

Latvijas Pašvaldību savienība: izrāda lielu interesi par Samierināšanas (mediācijas) pilotprojektu, jo bāriņtiesas bieži sastopas ar šķiršanās jautājumu problēmām. Jautā, cik daudz klientu saņems šo pakalpojumu un vai drīkst piedāvāt cilvēkiem, kam ir šāda veida problēmas, izmantot ministrijas pakalpojumu pilotprojekta ietvaros.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa): informē, ka konsultācijas paredzētas 3 stundas 2 reizes nedēļā un 1 pārīm parasti nepieciešamas vidēji 10 šādas konsultācijas. Pilotprojekts ilgs 6 mēnešus, tātad pārāk liels klientu skaits nevar būt. Ja pilotprojekts būs veiksmīgs, ir iecere turpināt mediācijas attīstību Latvijā. Viens no iespējamiem risinājumiem ir obligāta mediācija, ja ģimenē ir bērni. Piemēram, Norvēģijā nemaz nevar pāris šķirties, ja nav mediācijas atzinuma.

Latvijas Pašvaldību savienība: jautā par iesniegto projektu kļūdām, lai turpmāk zinātu, kam veltīt lielāku uzmanību. Izsaka priekšlikumu, ka ministrija katru gadu varētu informēt par projektu kļūdām, kādas bijušas, un pēc iespējas samazināt birokrātiju projektu izstrādes un iesniegšanas procesā.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa): piekrīt, ka ir ieinteresēti informēt par galvenajām projektu tendencēm un ir paredzēts izstrādāt vadlīnijas par projekta izstrādes prasībām, kā arī atbalsta interesentu semināru rīkošanu.

Latvijas Pašvaldību savienība: interesējas par atbalstu jauniešu lietās.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa): informē par Jaunatnes likuma virzību Saeimā – ir pieņemts 1.lasījumā, 3 nedēļas paredzētas priekšlikumu iesniegšanai. Jaunatnes likuma virzība tiek bremsēta, jo Saeimas Juridiskā komisija ir kategoriski pret likumu kādai atsevišķai kategorijai.

Latvijas Pašvaldību savienība: iesaka iesaistīt jauniešu organizācijas, veikt lobismu, lai likumu varētu pieņemt šajā sasaukuma Saeimā. Ir jāuzrunā organizācijas, lai sarunā tikšanos ar Saeimas frakcijām un raksta vēstules. Papildu interesi izrāda par projektu „Vīrietis līdztiesīgs, vīrietis atšķirīgs”, kā arī par bērnu ēdināšanu skolā.

Ministrija (A.Baštiks, I.Liepa): informē par projekta norises gaitu un aktivitātēm, kuru mērķis ir nodrošināt, lai vīrietis sāktu vairāk iesaistīties bērna aprūpē.

Atzīmē, ka rīcības plānā koncepcijas „Valsts ģimenes politika” īstenošanai 2004. – 2013.gadam ir noteikts kā viens no pasākumiem nodrošināt skolēnu no 1. līdz 4.klasei valsts daļēji apmaksātu ēdināšanu. Ir uzsākta sadarbība ar Veselības ministriju par veselīga uztura principu noteikšanu. Tā kā skolās labi nedarbojas Piena programma, ir plānots ar Zemkopības ministriju pārspriest jautājumu par šīs programmas naudas novirzīšanu vai apvienošanu ar ēdināšanas apmaksu skolā.

Latvijas Pašvaldību savienība: piekrīt, ka Piena programmai tās realizācijas mehānismā ir par daudz birokrātijas, kā arī atbalsta un piedāvā risināt kopā jautājumu par valsts līdzfinansējuma nodrošināšanu skolēnu ēdināšanai skolās.

7.Pašvaldību funkcijas un pienākumi bērnu ārpusģimenes aprūpē.

Ministrija (A.Baštiks, L.Liepiņa, L.Rieksta-Riekstiņa, I.Liepa): izsaka pateicību pašvaldību pārstāvjiem par atsaucību ārpusģimenes pakalpojumu īstenošanā, sevišķi audžuģimeņu jautājumā. Lūdz informēt savas pašvaldības iedzīvotājus par reģionālo psihologu, kuru uzdevums ir atbalstīt un konsultēt audžuģimenes, aizbildņus un adoptētājus, sniegt pirmslulību konsultācijas un konsultācijas krīzes gadījumos, darba uzsākšanu. Informē, ka no jūnija darbu sāks atbalsta grupas audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem.

Jautājumā par bērnu skaitu institūcijās uzsver, ka tas ir samazinājies par 22%, nākotnē ir ideja bērnu namus pārveidot par plašāku pakalpojumu centriem.

Latvijas Pašvaldību savienība: izsaka neapmierinātību par sanitāro inspekciju prasībām un lūdz atbalstu šā jautājuma risināšanā, jo, ja bērns nedrīkst neko pats darīt, viņš netiek sagatavots patstāvīgai dzīvei, viņam trūkst pamata iemaņu sadzīvīsku problēmu risināšanā. Iesaka un pieņem lēmumu organizēt atsevišķu diskusiju, pieaicinot Veselības ministrijas pakļautībā esošās Valsts sanitārās inspekcijas un Zemkopības ministrijas pārraudzībā esošā Pārtikas un veterinārā dienesta, kā arī Labklājības ministrijas pārstāvjus.

Ministrija (A.Baštiks, L.Liepiņa, L.Rieksta-Riekstiņa, I.Liepa): informē par ideju Pusceļa māju pakalpojumu attīstīšanā un aicina pašvaldības atbalstīt un iesaistīties šā pakalpojuma izveidē. Izsaka ideju organizēt bērnu namu vadītāju semināru par labās prakses piemēriem bērnu namos, kā arī veidot diskusijas ar kontrolējošajiem dienestiem un izstrādāt labas prakses rokasgrāmatu.

8. Bāriņtiesu (pagasttiesu) darba kapacitātes aktivizēšana.

Ministrija (N.Mekša): izsaka pateicību par atbalstu bāriņtiesu (pagasttiesu) darbā un informē par ministrijas pārraudzības un metodiskās vadības kārtību, kā arī par plānotajiem semināriem katrā rajonā otrajā pusgadā.

Informē par esošajām problēmām bāriņtiesās (pagasttiesās) – par tiesu sastāvu (strādā bez atalgojuma un uz stundām, bez atbilstošas izglītības), par darba apstākļiem (nepiemērotas telpas, bez tehniskā aprīkojuma), par darba organizāciju (priekšsēdētāja ilgstošas prombūtnes gadījumā netiek norīkots priekšsēdētāja pienākumu izpildītājs, lietas izskata un lēmumus pieņem reizi mēnesī), par sadarbību ar citām pašvaldību institūcijām (dara darbu, kas ir citu pašvaldības institūciju kompetencē – veicams sociālajam dienestam vai sociālā darba speciālistam, piemēram, bērns neapmeklē skolu bez attaisnojoša iemesla vai nepieciešams veikt darbu ar vecākiem, kuriem atņemtas bērna aprūpes tiesības u.c.).

Lūdz pašvaldības nodrošināt iespēju bāriņtiesu (pagasttiesu) priekšsēdētājiem un tiesu locekļiem apgūt apmācības programmu, ko apstiprinājusi Bērnu un ģimenes lietu ministrija un Tieslietu ministrija nolūkā celt kvalifikāciju.

9.Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas darbs.

Ministrija (L.Rieksta-Riekstiņa): īsumā informē par Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas iesāktajiem un plānotajiem pasākumiem, kā arī par Uzticības tālruņa izveidošanu un darbību.

Sanāksmes vadītājs

A.Baštiks

Sarunu grupas vadītāja no LPS puses

M.Bite

Protokolētāja

N.Kastēna